

## FÖRVALTNINGSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 8/2007 rd

### Regeringens proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om grunderna för utveck- lande av den statliga lokalförvaltningen samt 3 § i lagen om registerförvaltningen

#### INLEDNING

##### *Remiss*

Riksdagen remitterade den 25 september 2007 en proposition med förslag till lagar om ändring av lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen samt 3 § i lagen om registerförvaltningen (RP 82/2007 rd) till förvaltningsutskottet för beredning.

##### *Sakkunniga*

Utskottet har hört

- utvecklingschef Teemu Eriksson, inrikesministeriet

- lagstiftningsråd Erik Strömberg och konsultativ tjänsteman Kirsti Vallinheimo, finansministeriet
- ordförande Antero Rytkölä, Suomen Nismiesyhdistys ry, även som representant för Poliisi-, ulosotto-, syyttäjä- ja maistraattilakimiesten edunvalvontajärjestö PUSH ry
- ordförande Yrjö Suhonen, Finlands Polisorganisationers Förbund rf.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- justitieministeriet
- inrikesministeriet
- Suomen Henkikirjoittajayhdistys ry.

#### PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen ändras så att häradsämbetessystemet avvecklas från och med ingången av 2008. Det föreslås att häradsämbetena indras och att den gemensamma personalen vid ämbetsverken överförs till polisinrättningarnas, utökningsverkens, åklagarämbetenas samt magistraternas tjänst. Häradsindelningen ska dock tills vidare bestå som grund för den statliga lokalförvaltningens områdesindelning. Därtill föreslår regeringen ändringar i lagen om registerförvaltningen vilka för-

orsakas av avvecklandet av häradsämbetessystemet.

Samtidigt föreslås ändringar i lagen om grunderna för utvecklande av den statliga lokalförvaltningen samt i lagen om registerförvaltningen, vilka förorsakas av att vissa uppgifter överförs från inrikesministeriet till finansministeriet vid ingången av 2008.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2008 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2008.

## UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

### *Motivering*

#### *Allmänt*

Förvaltningssystemet i vårt land befinner sig i ett brytningsskede. Den kommunala förvaltningen berörs av den pågående kommun- och servicestrukturreformen, och även inom den regionala förvaltningen pågår en övergripande reformering. Inom centralförvaltningen pågår förändringar av ministeriernas ansvarssektorer, men utöver dessa behövs också andra utvecklingsåtgärder.

Utskottet vill precisera att man i samband med varje reform ska göra en helhetsbedömning av effekterna. Inom den statliga lokalförvaltningen är det polisen som står för den service som är mest nära allmänheten. I brottmål krävs samarbete mellan polis och åklagare, och därför måste den geografiska indelningen inom åklagarväsendet beakta behoven inom polisens verksamhet. Dessutom har den geografiska indelningen när det gäller tingsrätterna beröringspunkter med den organisatoriska indelningen av polis och åklagare. Bland annat i fråga om tingsrätterna är det således viktigt att anpassa reformer till den administrativa indelningen av polisen och åklagarväsendet.

#### *Nedläggningen av häradsämbetena*

Häradsreformen trädde i kraft vid ingången av december 1996. Vi fick då 90 härad för den statliga lokalförvaltningen. De skulle sköta polis-, åklagar- och utskökningsuppgifter. Tidigare hade dessa uppgifter utförts av 222 länsmansdistrikt, och dessutom hade det i 26 s.k. gamla städer funnits särskilda sektorspecifika ämbetsverk. Genom häradsystemet anslöts också magistraterna till den statliga lokalförvaltningen.

Systemet med häradsämbeten har vittrat sönder på grund av att åklagarväsendets och utsköknings geografiska verksamhetsområden genom beslut på ministerienivå har utvidgats över häradsgränserna (FvUB 2/2006 rd, FvUB 24/2006 rd och FvUU 14/2007 rd). Den 1 april 2007 separerades åklagarväsendet helt från hä-

radsämbetena genom särskild lagstiftning (1317/2006), och utsköknings avskiljs vid ingången av 2008 med stöd av utskökningsbalken (705/2007). Den pågående reformeringen av polisens lokalförvaltning (FvUU 14/2007 rd) bygger på en ändring (100/2007) i polisförvaltningslagen under 2006 års riksmöte. Således anser utskottet att det är motiverat att godkänna regeringens förslag om att systemet med häradsämbeten läggs ned. Med avseende på själva systemet är lagändringen i dagens läge närmast en formalitet och en teknikalitet.

Men förvaltningutskottet instämmer i regeringens bedömning att det är motiverat att behålla häradsindelningen, eftersom den tills vidare är den enda förenande faktorn inom de geografiska indelningarna av den statliga lokalförvaltningen. Vidare utgör indelningen den tekniska grundvalen för den geografiska indelningen av polisen, utsköknings, åklagarväsendet och magistraterna. Inom polisen sker utvärderingen av tjänsternas tillgänglighet och kvalitet dessutom häradsvis.

#### *De anställdas ställning*

Utskottet understryker att man i samband med överföringen av anställningar ska följa principerna för en god personalpolitik och god ledning i enlighet med lagen om samarbete inom statens ämbetsverk och inrättningar (651/1988) och motsvarande avtal. Det är viktigt, menar utskottet, att de anställda får information och kan påverka reformen.

Enligt 3 mom. i ikraftträdandebestämmelsen i lagförslag 1 behåller anställda som överförs vid överföringen de rättigheter och skyldigheter som gäller enligt villkoren i deras anställningsförhållande. Man kan av ordalydelsen och ordföljden i den finskspråkiga texten ("...säilyttää palvelussuhteensa ehtoihin liittyvät oikeutensa ja velvollisuutensa siirtymähetkellä.") få den uppfattningen att rättigheterna och skyldigheterna i fråga upphör efter överföringen. Det som är meningen är ändå att uttrycka att de anställda som sköter gemensamma uppgifter inom häradsäm-

betena behåller de rättigheter och skyldigheter enligt anställningsvillkoren som gäller när lagen träder i kraft, dvs. vid överföringen, också inom polisen, åklagarväsendet, utskökningsverken och magistraterna. Utskottet har ändrat ordföljden i den finska versionen i enlighet med denna betydelse och med den ordföljd som tidigare använts i liknande lagstiftning (t.ex. FvUB 5/2007 rd).

Samma moment i ikraftträdandebestämmelsen innehåller också en bestämmelse enligt vilken högre avlönning än månadslönen enligt den mottagande organisationens lönesystem garanteras under förutsättning att kravnivån för personens uppgifter i den mottagande organisationen motsvarar minst uppgifterna i den överlämnade organisationen. Syftet med den bestämmelsen är att trygga lönerna när anställda flyttar över från ett lönesystem till ett annat. Utskottet noterar att man inom båda organisationerna inom lokalförvaltningen använder en egen tillämpning av det statliga lönesystemet som bygger på kravnivå och personlig prestation. De olika tillämpningarna inom det statliga lönesystemet är inte direkt jämförbara, vilket måste beaktas när bestämmelsen tillämpas.

Utskottet anser att man särskilt ska beakta dem som för viss tid sköter uppgifter som ska överföras. Enligt 2 mom. i ikraftträdandebe-

stämmelsen i lagförslag 1 ska de som sköter tidsbegränsade arbets- eller tjänsteuppgifter fortsätta i sina uppgifter i den nya organisationen tills visstidsanställningen går ut. I detta sammanhang vill utskottet peka på den princip inom statens personalpolitik som säger att permanenta uppgifter ska skötas av fast anställda och att visstidsanställningar ska ha laglig grund. Vidare påpekar utskottet att en överföring i sig inte utgör någon grund för att låta bli att förlänga visstidsanställningar.

### **Förslag till beslut**

Förvaltningsutskottet föreslår därför

*att lagförslag 2 godkänns utan ändringar och*

*att lagförslag 1 i övrigt godkänns i enlighet med propositionen, men ikraftträdandebestämmelsen med följande ändringar:*

(1 och 2 mom. som i RP)

(Som i RP. Utskottets ändringsförslag påverkar inte den svenska texten.)

(4 och 5 mom. som i RP)

Helsingfors den 6 november 2007

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Tapani Tölli /cent  
vordf. Tapani Mäkinen /saml  
medl. Thomas Blomqvist /sv  
Maarit Feldt-Ranta /sd  
Juha Hakola /saml  
Heli Järvinen /gröna  
Elsi Katainen /cent  
Timo Korhonen /cent

Valto Koski /sd  
Outi Mäkelä /saml  
Petri Pihlajaniemi /saml  
Pirkko Ruohonen-Lerner /saf  
Lenita Toivakka /saml  
Tuula Väättäinen /sd  
ers. Veijo Puhjo /vänst  
Pauliina Viitamies /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Ossi Lantto.